

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU
Wydział Badań i Analiz

**ANALIZA SZKOLEŃ
ORGANIZOWANYCH PRZEZ
POWIATOWE URZĘDY PRACY
ORAZ INSTYTUCJE SZKOLENIOWE
W WOJEWÓDZTWIE
KUJAWSKO-POMORSKIM**

Toruń, sierpień 2009

Przy publikacji danych prosimy o podanie źródła.
When publishing please indicate the source.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
Wydział Badań i Analiz

Niniejsza analiza jest zbiorczym zestawieniem wybranych informacji o rynku szkoleniowym z punktu widzenia jednostek przeprowadzających szkolenia – powiatowych urzędów pracy oraz instytucji szkoleniowych z regionu kujawsko–pomorskiego.

Analizę wybranych zagadnień dotyczących szkoleń rozpoczęto od diagnozy dostępnych danych. Dotychczasową praktyką Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu jest sporządzanie *Katalogu instytucji szkoleniowych*. Katalog zawiera informacje o danym podmiocie (dane teleadresowe) oraz rodzaje szkoleń organizowane przez podmioty. WUP prowadzi również Rejestr Instytucji Szkoleniowych. Rejestr zawiera m.in. informacje o formie organizacyjnej jednostki, obszarze działania (podział na miasto, wieś oraz kategorię miasto i wieś), posiadanej akredytacji lub znaku jakości, oferowanych formach kształcenia czy prowadzonych badaniach jakości/efektywności szkoleń.

Z danych nt. instytucji szkoleniowych aktywnych w okresie od stycznia do grudnia 2008 roku wynika, że działalność z regionu kujawsko–pomorskiego prowadziło 555 instytucji (łącznie z filiami i oddziałami). Większość (490 instytucji) to jednostki niepubliczne. Pod względem formy organizacyjnej charakterystyka przedstawia się następująco: osoby fizyczne – 255 jednostek; stowarzyszenia, fundacje, spółki oraz inne osoby prawne – 133 jednostki; inna forma prawna – 51 jednostek; centra kształcenia ustawicznego i centra kształcenia praktycznego – 38 jednostek; ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego – 32 jednostki. Pozostałe formy organizacyjne to: szkoły wyższe, zakłady pracy oraz szkoły średnie i policealne. Akredytację lub znak jakości posiada 78 instytucji szkoleniowych. Oferowane formy kształcenia są następujące: kursy prowadzą 522 jednostki szkoleniowe, warsztaty szkoleniowe 280 podmiotów, seminaria i konferencje 251 jednostek, praktyki, staże oraz przygotowanie zawodowe 177 jednostek oraz studia podyplomowe 27 podmiotów. Inne formy kształcenia wskazały 93 jednostki szkoleniowe.

Drugą grupą podmiotów prowadzących działalność szkoleniową, wybraną do tejże analizy są urzędy pracy z regionu. Instytucjonalną obsługą rynku pracy w województwie kujawsko–pomorskim zajmują się: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu oraz 20 Powiatowych Urzędów Pracy. Wojewódzki Urząd Pracy funkcjonuje jako wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna i wykonuje zadania samorządu województwa w zakresie realizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zadania samorządów powiatowych w tym zakresie realizują Powiatowe Urzędy Pracy. Trzy z nich: w Bydgoszczy, Grudziądzu i Włocławku obejmują swym działaniem po dwa powiaty – tzw. grodzki i ziemski. W Toruniu funkcjonują dwa PUP: osobno dla miasta Torunia i osobno dla powiatu toruńskiego.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2008 roku PUP realizowały zadania z zakresu inicjowania, organizowania i finansowania szkoleń i przygotowania zawodowego dorosłych. W 2008 roku szkolenia rozpoczęło 12 034 bezrobotnych. W 12 powiatach nastąpił wzrost liczby bezrobotnych podejmujących szkolenia (Bydgoszcz – powiat ziemski, Grudziądz – powiaty grodzki i ziemski, Toruń – powiat ziemski, Włocławek – powiat grodzki i ziemski, Aleksandrów Kujawski, Lipno, Mogilno, Radziejów, Rypin, Tuchola), natomiast w 10 powiatach szkoleniami objęto mniejszą w porównaniu do 2007 roku liczbę osób (Bydgoszcz – powiat grodzki, Toruń – powiat grodzki, Chełmno, Golub – Dobrzyń, Inowrocław, Nakło nad Notecią, Sepólno Krajeńskie, Świecie, Wąbrzeźno, Żnin). Mieszkańcy wsi stanowili 38,5% bezrobotnych podejmujących szkolenia, bezrobotni do 25 roku życia 25,1%, bezrobotni powyżej 50 roku życia 11,2% natomiast długotrwale bezrobotni 36,6%. W 2008 roku szkolenia ukończyło 11 472 bezrobotnych czyli o 3,7% więcej niż w roku 2007. Po zakończeniu szkolenia i w trakcie trwania szkolenia pracę podjęło 4 539 bezrobotnych, czyli o 11,4% mniej niż w 2007 roku.

Powiatowe urzędy pracy na potrzeby statystyki publicznej wykazują szkolenia korzystając z klasyfikacji obszarów szkoleniowych jakie zawiera załącznik 4 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01 „*Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenia bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy*”, z tabeli 3.2. *Obszary zawodowe szkoleń*. Z danych z ww. załącznika wynika, że obszary zawodowe, w których najwięcej osób ukończyło szkolenia w 2008 roku to: usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy (2 577 osób), inne obszary szkoleń (2 803 osoby) oraz zarządzanie i administrowanie (894 osoby). Największym zainteresowaniem cieszyły się szkolenia z dziedzin takich jak wspomniane wyżej usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy) oraz sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami; rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna oraz informatyka i wykorzystanie komputerów.

W skali województwa, w strukturze wydatków Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia w 2008 roku, koszty szkoleń ogółem wynoszą 17 644,7 tys. zł, co stanowi 7,8% wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia. Na koszty szkoleń ogółem składają się: koszty na dodatki szkoleniowe, stypendia za okres szkolenia, kwoty należne instytucjom szkoleniowym, koszty studiów podyplomowych, koszty egzaminów i uzyskania licencji oraz koszty zaliczone do kategorii „inne”. Największy udział kosztów szkoleń ogółem w wydatkach na programy na rzecz promocji zatrudnienia w 2008 roku odnotowano w PUP dla Miasta Torunia (17,1%), PUP Bydgoszcz (14,9%), PUP Nakło nad Notecią (13,6%), PUP dla Powiatu Toruńskiego

(12,1%), PUP Rypin (10,4%) oraz PUP Włocławek (9,5%). W pozostałych powiatowych urzędach udział ten waha się od 1,9% do 8,2%. Kwota należna instytucjom szkoleniowym ogółem w skali województwa wynosi 15 543,7 tys. zł. Natomiast WUP realizując politykę szkoleniową, jest organizatorem m.in. szkoleń dla swoich pracowników jak i pracowników powiatowych urzędów pracy. Szkolenia dla pracowników powiatowych urzędów pracy (łącznie 41 dni szkoleniowych) obejmowały m. in. następujące zagadnienia: monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych; procedury zamówień publicznych ze szczególnym uwzględnieniem przetargu nieograniczonego, aukcji elektronicznej i umów ramowych; koordynacja projektów realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.2 i 6.1.3 POKL w PUP; szkolenie liderów klubów pracy; szkolenie dla pracowników odpowiedzialnych za realizację usług rynku pracy i dla dyrektorów PUP; szkolenie połączone z praktycznymi warsztatami dla osób zajmujących się zagadnieniami koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych oraz szkolenie „Kurs Inspiracji”.

Pracownicy WUP uczestniczyli w różnorodnych formach podnoszących kwalifikacje. Zewnętrzne szkolenia (łącznie 1.504 dni szkoleniowe) dotyczyły m. in. takich zagadnień, jak: systemu elektronicznego obiegu dokumentów i załatwiania spraw TALGOS; zagadnienia związane z realizacją projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (metodologia oceny projektów; zasady rozliczania wydatków i ewidencja księgowa; rozliczanie i kontrola projektów unijnych; szkolenie dla osób zajmujących się rozliczaniem projektów realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.2 i 6.1.3 POKL), związanych z problematyką zamówień publicznych (naruszenia prawa zamówień publicznych przy realizacji projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE skutkujące korektami finansowymi), wdrażanie priorytetów komponentu regionalnego w województwie kujawsko-pomorskim; warsztaty profesjonalnej obsługi klienta z elementami radzenia sobie ze stresem dla pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia.

Przedstawione powyżej dane nie pozwalają na identyfikację szkoleń, tzn. na wyodrębnienie tematyki szkoleniowej i stąd zamysł uszczegółowienia na potrzeby niniejszej analizy danych, głównie w zakresie tematyki szkoleniowej. Zwróciliśmy się do powiatowych urzędów pracy oraz instytucji szkoleniowych z prośbą o przesłanie planów szkoleniowych na 2008 rok. Dodatkowo ankieta do instytucji szkoleniowych zawierała pytania m.in. nt. procesu planowania oferty szkoleniowej, oferty szkoleniowej w 2008 roku z wyszczególnieniem tytułów szkoleń, szkoleń które zaplanowano a których nie zrealizowano. Ankietę wysłano pocztą elektroniczną. Powiatowe urzędy pracy natomiast poproszono dodatkowo o przesłanie krótkich wypowiedzi nt. jak powstają plany szkoleniowe.

Celem przeprowadzonej analizy jest dostarczenie bardziej szczegółowych informacji nt. szkoleń organizowanych przez powiatowe urzędy pracy i instytucje szkoleniowe z naszego regionu. Zgromadzone dane z założeń mają być pomocne odbiorcom przy analizie rynku szkoleniowego w województwie czy podejmowaniu decyzji związanych z działalnością szkoleniową.

W niniejszym opracowaniu przy grupowaniu szkoleń postępowano się nazewnictwem z załącznika do słowniczka pn. *obszary szkolenia* w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych oraz załącznika 4 do sprawozdania MPiPS 01, tabela 3.2 *Obszary zawodowe szkoleń*. Niektóre obszary szkoleniowe z ww. dokumentów zostały zawężone tak, by nie powielać informacji zawartych w ww. zał. 4 oraz by nie stracić wielu danych dostarczonych przez tych, którzy przestali informację zwrotną dot. oferty szkoleniowej. W niniejszym opracowaniu również utworzono kategorię „*inne obszary szkoleń*”, która zawiera szkolenia trudne do zakwalifikowania do innych kategorii (np. lutowacz czy kursy kwalifikacyjne na tytuł czeladnika, mistrza).

Szkolenia prowadzone przez powiatowe urzędy pracy

Pierwszym krokiem w przygotowaniu analizy rynku szkoleniowego było zwrócenie się do powiatowych urzędów pracy naszego województwa z prośbą o szczegółowe informacje nt. planów szkoleniowych na 2008 rok z podaniem dokładnego tytułu szkolenia, liczby osób, liczby godzin szkolenia oraz wymagań stawianych kandydatom przy rekrutacji na konkretne szkolenie. Zebrane dane pozwalają na wyciągnięcie następujących wniosków. Oferta szkoleniowa w 2008 roku powiatowych urzędów pracy to 490 szkoleń. Szkolenia wg obszarów tematycznych zawiera tabela 1.

Tab.1. Oferta szkoleń PUP wg obszarów tematycznych w 2008 roku

Lp.	Obszar tematyczny	ilość szkoleń	%
1	transport	80	16,3
2	operatorzy maszyn	53	10,8
3	spawanie	37	7,6
4	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	36	7,3
5	informatyka i wykorzystanie komputerów	33	6,7
6	przedsiębiorczość, biznes	25	5,1
7	budownictwo/projektowanie/architektura	21	4,3
8	magazynier	20	4,1
9	klub pracy	19	3,9
10	fryzjerstwo, kosmetyka	18	3,7
11	finanse i rachunkowość	18	3,7
12	inne obszary szkoleń	17	3,5
13	opieka społeczna, pomoc medyczna	16	3,3
14	języki obce	15	3,1
15	administracja, prace biurowe	12	2,4
16	kursy indywidualne	11	2,2
17	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	10	2,0
18	kadry, płace	9	1,8
19	florystyka/bukieciarstwo	8	1,6
20	usługi krawieckie	7	1,4
21	ochrona własności i osób	6	1,2
22	gastronomia i hotelarstwo	6	1,2
23	problematyka unii europejskiej	5	1,0
24	energetyczne	4	0,8
25	rzemiosło artystyczne/kultura	2	0,4
26	zamówienia publiczne	1	0,2
27	koszty egzaminów lub licencji	1	0,2
28	razem	490	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przesłanych przez PUP województwa kujawsko-pomorskiego.

Najwięcej szkoleń dotyczyło kursów prawa jazdy (różne kategorie, najczęściej kategorii C, E lub C+E.), przewozu rzeczy i osób (80 szkoleń). Następnie szkolenia dające uprawnienia operatora różnego rodzaju maszyn, urządzeń, sprzętu ciężkiego (53). Kolejnym rodzajem są szkolenia nadające uprawnienia spawalnicze – różne metody (37 szkoleń). Na czwartym miejscu plasują się szkolenia związane ze sprzedażą, handlem oraz związanymi z tego

rodzaju pracą umiejętnościami jak obsługa kasy fiskalnej (36 szkoleń), a tuż za nimi szkolenia komputerowe (33 szkolenia) oraz szkolenia z zakresu przedsiębiorczości/prowadzenia własnej działalności gospodarczej (25 szkoleń).

Wykazane szkolenia organizowane przez PUP z naszego regionu w 2008 roku dawały ogółem 9 593 miejsc szkoleniowych. W planach szkoleniowych zakładano, że najwięcej uczestników zostanie przeszkolonych w następujących obszarach tematycznych: przedsiębiorczość/biznes – 1 505 miejsc szkoleniowych, usługi transportowe – 1 051 miejsc, szkolenia w ramach Klubów Pracy – 1 038 miejsc szkoleniowych, w zakresie obsługi maszyn i urządzeń – 703 miejsca, spawalnictwa – 608 miejsc, sprzedaży/marketingu – 542 miejsca szkoleniowe. Najmniej miejsc szkoleniowych zaplanowano w obszarze energetyki – 40, rzemiosła – 20, zamówień publicznych – 20 oraz ogrodnictwa – 10.

Powiatowe urzędy pracy przesłały informację nt. tworzenia planów szkoleniowych i współpracy z zewnętrznymi instytucjami/podmiotami w zakresie planowania szkoleń oraz korzystania z wytycznych nt. szkoleń. Większość przygotowuje plany szkoleniowe nie współpracując z zewnętrznymi instytucjami, korzystając z następujących dokumentów/materiałów:

- przepisy wykonawcze dot. standardów usług rynku pracy,
- wytyczne w określonych zawodach,
- monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- prognozy dla powiatów dotyczące zawodów w których zatrudniona będzie największa liczba osób; lista zawodów i specjalności na które istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy;
- zgłoszenia zapotrzebowania na szkolenia (przez ośrodki pomocy społecznej, bezrobotnych, pracodawców)
- oświadczenia firm deklarujących zatrudnienie osób bezrobotnych
- badania lokalnych pracodawców (uwagi i opinie lokalnych pracodawców), badania w których uczestniczą szkoły ponadgimnazjalnej
- opracowania własne urzędu – wytyczne dotyczące doboru kierunków szkoleń.

Ponadto plany szkoleniowe powstają w oparciu o informacje przekazywane przez pracowników pup - doradców zawodowych, pośredników pracy i liderów klubów pracy, a więc osób które mają bezpośredni kontakt z klientami urzędów pracy. Plan szkoleniowy często konsultowany jest z członkami powiatowych rad zatrudnienia. Powiatowe urzędy pracy podczas tworzenia planów przeprowadzają własną analizę ofert pracy z poprzedniego roku, analizują również oferty trudne do realizacji, będące w dyspozycji urzędu.

Powiatowe urzędy kierują się także efektywnością szkoleń z poprzedniego roku i zainteresowaniem zrealizowanymi szkoleniami.

Powiatowe urzędy pracy, opracowują plany szkoleniowe współpracując z ośrodkami pomocy społecznej, pracodawcami, instytucjami szkoleniowymi, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, szkołami ponadgimnazjalnymi (badanie lokalnych pracodawców i szkół) stowarzyszeniami.

Pytaliśmy również o to czy sprawdzany jest poziom satysfakcji uczestników szkolenia i jak pozyskane informacje są wykorzystywane. Poziom satysfakcji uczestników ze szkoleń jest badany przez wszystkich, a najczęstszą formą oceny satysfakcji jest ankieta ewaluacyjna rozdawana na koniec szkolenia. W ankiecie uczestnicy oceniają realizację programu szkoleniowego – blok teoretyczny i praktyczny, zakres tematyczny szkolenia – czy był wystarczający, materiały dydaktyczne, sposób prowadzenia szkolenia, komunikatywność prowadzącego z grupą, organizację zajęć: bazę lokalową, wyposażenie techniczne, czas i miejsce szkolenia. Uczestnicy pytani są również o plany szkoleniowe po ukończeniu szkolenia. Informacje o odbytym szkoleniu uczestnicy przekazują także podczas rozmowy z doradcą zawodowym lub specjalistą ds. rozwoju zawodowego.

Pozyskane w ankietach informacje są przydatne przy ocenie i ostatecznym wyborze jednostek szkolących do przeprowadzenia konkretnego szkolenia, opracowywaniu planu szkoleń oraz bieżącego monitorowania jakości szkoleń.

Szkolenia prowadzone przez instytucje szkoleniowe

W rozpoznaniu rynku szkoleniowego nie mogło zabraknąć instytucji szkoleniowych z naszego regionu. Prosiłiśmy instytucje o przesłanie informacji o swojej działalności szkoleniowej w 2008 roku (kwestionariusz wysłano do 226 jednostek), informacje zwrotną otrzymaliśmy od 58 firm szkoleniowych.

Najwięcej instytucji, spośród wszystkich, którzy odesłali ankietę, ma siedzibę w powiecie toruńskim (21 instytucji) oraz bydgoskim (15 instytucji). Następnie 9 instytucji z powiatu włocławskiego, 4 z inowrocławskiego i 2 z grudziądzkiego. Z pozostałych 7. powiatów nadesłano po jednej ankiecie (powiaty: brodnicki, chełmiński, golubsko-dobrzyński, nakielski, świecki, tucholski i wąbrzeski). Łącznie nadesłano ankiety z 12 powiatów naszego regionu, z 15 miejscowości (najwięcej z Torunia – 21 ankiet, Bydgoszczy – 15 ankiet oraz Włocławka – 9 ankiet).

Celem sondażu było przede wszystkim zebranie informacji nt. oferty szkoleniowej instytucji szkolących działających na terenie naszego województwa. Ankietyzacją objęto głównie instytucje szkoleniowe znajdujące się w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych WUP w Toruniu, ale również wybrane instytucje oświatowe prowadzące taką działalność a które nie są zarejestrowane w wymienionym Rejestrze.

Większość jednostek szkoleniowych (45 jednostek spośród wszystkich, które odpowiedziały na ankietę) posiada ofertę szkoleniową składającą się z różnorodnych szkoleń. Gama tematyczna prowadzonych szkoleń jest szeroka począwszy od szkoleń marketingowych, zawodowych a skończywszy na szkoleniach związanych z umiejętnościami osobistymi. Pozostałe 13 jednostek szkoleniowych jest bardziej wyspecjalizowane i prowadzą szkolenia z jednej dziedziny, np. informatyczne, językowe czy związane z pielęgnacją ciała.

Usługi w zakresie doradztwa zawodowego prowadzi 24 respondentów, takich usług nie świadczy 34 respondentów. Spośród 24 firm szkoleniowych, które prowadzą doradztwo zawodowe, 3 jednostki szkoleniowe swoją działalność określiły jako „szkolenia wyłącznie w jednej branży”. Pozostałe 21 mają szerszą ofertę szkoleniową, prowadzą szkolenia w kilku branżach.

Instytucje szkoleniowe swoją ofertę układają głównie pod potrzeby pracodawców, osób indywidualnych i innych podmiotów, które zgłaszają zapotrzebowania na konkretne szkolenia (53 wskazania ankietowanych). Drugim wyznacznikiem układania oferty szkoleniowej jest, biorąc pod uwagę potencjał instytucji, realna możliwość zrealizowania konkretnego szkolenia (29 wyborów). Jednostki szkoleniowe oceniają swój potencjał kadrowy i zaplecze techniczne i na tej podstawie umieszczają bądź nie konkretne szkolenie w swojej ofercie. Trzeci czynnik (27 wyborów) jakim kierują się instytucje szkolące to własna analiza trendów szkoleniowych. W pewnym stopniu jednostki szkoleniowe dopasowują swoją ofertę do trendów na rynku usług szkoleniowych. Plan szkoleniowy u większości (47 jednostek szkoleniowych) jest tworzony na okres jednego roku.

Ważnym czynnikiem wpływającym na zakres szkolenia jest wymóg certyfikacji, jeśli jednostka chce prowadzić szkolenia kończące się uzyskaniem certyfikatu potwierdzającego zdobyte umiejętności i nadającego uprawnienia zawodowe. Spośród wszystkich, którzy nadesłali wypełnione ankiety (58 jednostek szkoleniowych), 30 posiada możliwość egzaminowania i/lub nadawania uprawnień zawodowych. Nieco mniej (27 jednostek) nie ma takiej możliwości. Jeden respondent nie udzielił odpowiedzi.

W ankiecie pytaliśmy również o to czy instytucje szkoleniowe dokonują oceny realizowanych przez siebie szkoleń. Wszyscy zadeklarowali, że oceniają szkolenia, a ocena polega głównie na ankietyzacji uczestników szkolenia na jego zakończenie (53 wskazania). Oceniana jest również praca trenerów/kadry szkolenia poprzez bezpośrednią obserwację pracy prowadzących szkolenia – wizytacje (43 wskazań) i organizację spotkań z kadrami danego szkolenia (33 wskazania).

Wskaźniki efektywności szkolenia wykorzystuje zaledwie 6% ankietowanych. Wymieniono następujące wskaźniki: indywidualnie skonstruowane ankiety badawcze do danego pakietu szkoleń, wyniki sprzedaży, wskaźnik zatrudnienia w przemyśle i handlu, wyniki egzaminów państwowych, ilość osób znajdujących/zmieniających zatrudnienie, przydatność na rynku pracy. Inne niż ww. techniki oceny stosują 2 jednostki szkoleniowe – analizy specjalistyczne Extender DISC w kilku zakresach, w przypadku projektów dających uprawnienia do wykonywania zawodu indywidualna superwizja, egzaminy ustny/pisemny oraz pisemne prace zaliczeniowe.

Oferta szkoleniowa w 2008 roku instytucji szkoleniowych, które odpowiedziały na naszą ankietę, to 358 różnych szkoleń. Najliczniejsze obszary tematyczne szkoleń to: tematyka związana z zagadnieniami dotyczącymi unii europejskiej (odpowiednio: 29 szkoleń, co stanowi 8,1%), szkolenia z zakresu sprzedaży, marketingu i obsługi klienta (odpowiednio: 28 i 7,8%) oraz szkolenia zaliczone do kategorii rozwój osobowościowy i kariery zawodowej (odpowiednio: 26 i 7,3%). Następnie z zakresu obsługi różnego rodzaju maszyn i urządzeń (odpowiednio: 21 i 5,9%). Wszystkie obszary tematyczne i ich udział w ogółem przedstawia tabela 2.

Tab.2. Oferta szkoleń instytucji szkoleniowych wg obszarów tematycznych w 2008 roku

Lp.	Obszar tematyczny	liczba szkoleń	%
1	problematyka unii europejskiej	29	8,1
2	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	28	7,8
3	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	26	7,3
4	operatorzy maszyn i urządzeń	21	5,9
5	inne obszary szkoleń	20	5,6
6	transport	18	5,0
7	prawo	18	5,0
8	informatyka i wykorzystanie komputerów	18	5,0
9	zarządzanie	13	3,6
10	turystyka i rekreacja	12	3,4
11	języki obce	11	3,1
12	ekologia i ochrona środowiska	11	3,1
13	nauka o kształceniu	10	2,8
14	pierwsza pomoc, pomoc medyczna	10	2,8
15	logistyka	9	2,5
16	gastronomia i hotelarstwo	9	2,5
17	opieka społeczna	8	2,2
18	fryzjerstwo, kosmetyka	7	2,0
19	finanse i rachunkowość	7	2,0
20	spawanie	6	1,7
21	budownictwo	6	1,7
22	BHP	6	1,7
23	administracja, prace biurowe	6	1,7
24	przedsiębiorczość/biznes	5	1,4
25	plityka rolna/wiejskie gospodarstwa domowe	5	1,4
26	energetyka	5	1,4
27	rzemiosło artystyczne/kultura	4	1,1
28	technologia produkcji roślinnej i zwierzęcej	3	0,8
29	przedmioty na maturze/seminaria	3	0,8
30	profilaktyka zdrowotna	3	0,8
31	ochrona własności i osób	3	0,8
32	magazynier	3	0,8
33	kadry i płace	3	0,8
34	tworzenie spółdzielni socjalnych/ podmiotów ekonomii społecznej	2	0,6
35	florystyka, bukietarstwo	2	0,6
36	usługi porządkowe	1	0,3
37	usługi krawieckie	1	0,3
38	konserwacja	1	0,3
39	grupy producentów rolnych	1	0,3
40	fotografika	1	0,3
41	ekonomia społeczna	1	0,3
42	bankowość	1	0,3
43	archiwistyka	1	0,3
44	razem	358	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji przesłanych przez instytucje szkoleniowe z województwa kujawsko-pomorskiego.

Ze zgromadzonych informacji wynika, że najwięcej edycji w 2008 roku odnotowano w przypadku szkoleń z zakresu doradztwa dla rolników w zakresie pozyskiwania unijnych środków finansowych np. „Doradztwo dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych” oraz związanych z nowymi technologiami produkcji roślinnej i zwierzęcej. Następnie, obok szkoleń BHP, kursy z zakresu pierwszej pomocy, rzemiosła artystycznego i kultury (np. „Rozwój rękodzielnictwa szansą zróżnicowania dochodów na obszarach wiejskich” czy „Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz tradycji kulinarnych regionu”) czy szkolenia z informatyki i wykorzystania komputerów (np. szkolenie „Oprogramowanie Premium”).

Niemalże połowie instytucji szkolących (24 jednostki), które odesłały wypełnioną ankietę, nie udało się zrealizować w pełni planu szkoleniowego założonego na 2008 rok. Większość (20 jednostek szkoleniowych) jako przyczynę niezrealizowania konkretnego szkolenia podaje trudności w rekrutacji uczestników na szkolenie. Czterech respondentów wymienia inne przeszkody: brak dotacji, brak zatwierdzonego programu nauczania, trudności w pozyskaniu kadry/trenerów i zapewnienia odpowiedniego zaplecza technicznego oraz zbyt późny wpis instytucji do rejestru instytucji szkoleniowych.

Nie zrealizowano ogółem 64 szkolenia, z których 21 to szkolenia nastawione na naukę/przyuczenie do konkretnego zawodu. Pozostałe to szkolenia, których nie można przypisać do konkretnego zawodu, ponieważ przyczyniają się rozwijania różnorodnych, można powiedzieć uniwersalnych, umiejętności (np. języków obcych, przedsiębiorczości, zarządzania, motywacyjne). Pełna lista niezrealizowanych szkoleń znajduje się w tabeli 3.

Tab.3. Szkolenia, których instytucje szkoleniowe nie zrealizowały w 2008 roku

Przyczyna	tytuł szkolenia
trudności w rekrutacji uczestników	ABC przedsiębiorczości
	Badania rynkowe i marketingowe
	Brukarz
	Cieśla budowlany
	Delegacje służbowe krajowe i zagraniczne - teoria i praktyka
	Drwal - operator pilarki
	Hotelarz
	Jak sprawnie i profesjonalnie przygotować firmowy zespół do uczestnictwa w międzynarodowej imprezie targowej
	Jak zawrzeć dobra umowę
	Język angielski - branżowy
	Język angielski dla początkujących
	Język niemiecki - branżowy
	Język szwedzki
	Kelner bufetowy
	Kurs - bukieciarstwo
	Kurs dla pracowników ochrony fizycznej I - go stopnia
	Kurs dla pracowników ochrony fizycznej II - go stopnia
	Kurs komputerowy
	Kurs opiekunów osób starszych
	Kurs pedagogiczny
	Kurs pedagogiczny dla instruktorów praktycznej nauki zawodu
	Kurs pilarzy - drwali
	Kurs technik plastycznych
	Kursy z historii, fizyki, wiedzy o kulturze
	Licencja pracownika ochrony
	Malarz tapeciarski
	Marketing w hotelarstwie i gastronomii
	Masaż klasyczny
	Niezbędne czynności warunkujące bezpieczne zawarcie przez przedsiębiorcę umowy
	Obrót i konfekcjonowanie środków ochrony roślin
	Obsługa kas fiskalnych
	Obsługa programów sprzedaży
	Obsługa żurawi samojezdnych
	Otwarte - autoprezentacja i wystąpienia publiczne
	Poprawne ustalenie statusu prawnego kontrahenta, z którym przedsiębiorca zawiera umowę
	Prawidłowe posługiwanie się przez przedsiębiorcę wekslem w obrocie gospodarczym
	Profesjonalna sekretarka/asystentka
	Programy wspierające tłumaczenia
	Sommelier
	Studium kosmetyczne
	System zarządzania jakością ISO 9001:2000 - audytor wewnętrzny systemu zarządzania jakością wg ISO 9001:2000
	Szkolenia motywacyjne - coaching
	szkolenie biznesowe dla osób prywatnych (szkolenie otwarte)
Szkolenie Komendantów Związku Ochotniczych Straży Pożarnych	
Szkolenie naczelników Ochotniczych Straży Pożarnych	

	Szkolenie okresowe BHP dla pracodawców i osób kierujących
	Telepraca - praktyczne informacje dla pracodawcy
	Uprawnienia energetyczne - dozór i eksploatacja: elektryczne, ciepłe,
	Warsztaty - motywacyjne aspekty nauki czytania w przedszkolu
	Warsztaty - motywacyjne aspekty oceniania w wychowaniu fizycznym
	Warsztaty - techniki ułatwiające skupienie uwagi i zapamiętywanie
	Wykonywanie zabiegów środkami ochrony roślin
	Zbrojarz-betoniarz
	systemy zintegrowane
trudności w pozyskaniu odpowiedniej kadry/trenerów oraz trudności w zapewnieniu odpowiedniego sprzętu, maszyn, zaplecza technicznego	Operator ciężkiego sprzętu budowlanego, żurawi budowlanych
brak zatwierdzonego programu nauczania	Szkolenie specjalistyczne w zakresie postępowania ratowniczego osób z różnymi dysfunkcjami
brak dotacji	Szkolenie z zakresu opieki nad osobami chorymi i niepełnosprawnymi
zbyt późny wpis do rejestru instytucji	ABC przedsiębiorczości
	Klub Pracy - szkolenie dla liderów Klubów Pracy zgodnie z
	Podstawy prawne polityki strukturalnej Unii Europejskiej
	Zarządzanie projektami unijnymi

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji przesłanych przez instytucje szkoleniowe

Większość jednostek szkoleniowych (38 jednostek) realizuje bądź realizowało w 2008 roku szkolenia finansowane ze środków unijnych lub/i środków publicznych.

W ankiecie dwa pytania dotyczyły korzystania w bieżącej pracy z opracowań wojewódzkiego urzędu pracy i powiatowych urzędów pracy. Większość (67% ogółu ankietowanych) nie posługuje się analizami sporządzanymi przez ww. instytucje. Najbardziej przydatne w działalności instytucji szkoleniowych wg opinii tych, którzy po nie sięgają są statystyki dotyczące bezrobocia i sytuacji na lokalnym rynku pracy, opracowanie dotyczące monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych, regionalne plany działań na rzecz zatrudnienia, informacje o przetargach i zapotrzebowaniu na szkolenia oraz dobrych praktykach ZPORR. Niektórzy ankietowani dodawali, że ww. informacje są im potrzebne przede wszystkim do przygotowywania wniosków o dofinansowanie projektów ze środków unijnych, a także do przygotowywania kolejnych przedsięwzięć szkoleniowych i prowadzenia działalności informacyjnej. Jakich informacji brakuje w opinii ankietowanych? Przede wszystkim niedostateczne są informacje dotyczące rynku szkoleniowego. Brakuje rozpoznania rzeczywistych potrzeb szkoleniowych zarówno osób bezrobotnych jak i zgłaszanych przez przedsiębiorców pod kątem dokształcenia kadry. Im mniejszy poziom ogólności informacji nt. szkoleń tym są one bardziej przydatne stąd propozycja

ankietowanych sporządzania informacji dotyczącej szkoleń w konkretnych branżach, np. sportu i rekreacji ruchowej, języków obcych. Tego rodzaju informacje powinny, wg ankietowanych, ukazywać się z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem. Druga grupa brakujących informacji dotyczy zapotrzebowania na zawody w regionie i konkretne umiejętności zgłaszane przez pracodawców, bardziej szczegółowych danych nt. zawodów nadwyżkowych i deficytowych w kontekście rozwoju regionu (w kontekście Specjalnej Strefy Ekonomicznej, aglomeracji Bit City). Inny głos dotyczył efektywności szkoleń – gromadzenia i upowszechniania informacji nt. szkoleń i zatrudnienia osób przeszkolonych.

Podsumowanie

1. Rynek szkoleniowy w naszym województwie jest **skoncentrowany** w ośrodkach miejskich regionu, głównie **w największych miastach** – Bydgoszczy (81 instytucji szkoleniowych), Toruniu (58), Włocławku (30), Inowrocławiu (20), Grudziądzu (14) i Świeciu (11).
2. Z zebranych informacji wynika, że **848 wymienionych szkoleń to ponad 40 różnych obszarów tematycznych**. Instytucje szkoleniowe organizowały więcej szkoleń z zakresu *problematyki unii europejskiej* (29 szkoleń) oraz ze szkoleń zaliczanych do obszaru *rozwój osobowościowy i kariery zawodowej* (26 szkoleń). Natomiast powiatowe urzędy pracy zdecydowanie więcej szkoleń organizowały w zakresie: *transport w tym kursy prawa jazdy* (80 szkoleń), *przedsiębiorczość/biznes* (25 szkoleń), *prac związanych z gospodarką magazynową* (20 szkoleń) czy z zakresu *spawalnictwa* (37 szkoleń).
3. Niniejszy materiał zawiera informacje nt. szkoleń z dwóch „źródeł”, które zajmują różne miejsca na rynku szkoleniowym. Dla instytucji szkoleniowych, w przeciwieństwie do powiatowych urzędów pracy, działalność szkoleniowa to podstawowa działalność. Inna jest misja tychże podmiotów jednakże jedni i drudzy tworzą rynek szkoleniowy w regionie. Różni są klienci do których jednostki te kierują swoją ofertę szkoleniową – w pup to osoby bezrobotne, w instytucjach szkoleniowych wszyscy niezależnie od statusu. Ten istotny czynnik wpływa również na dobór tematyki szkoleniowej. Jedni stawiają głównie na szkolenia zawodowe bezpośrednio związane z uzyskaniem lub podnoszeniem kwalifikacji zawodowych czy nabyciem umiejętności zawodowych, drudzy na szkolenia nie związane bezpośrednio z konkretnym zawodem, rozwijające uniwersalne umiejętności.

Tab.4. Oferta szkoleniowa instytucji szkoleniowych z województwa kujawsko-pomorskiego w 2008 roku

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
1	Kurs asystenta menadżera	administracja, prace biurowe	1	30
2	Kurs sekretarek	administracja, prace biurowe	1	30
3	Obieg i archiwizacja dokumentów w firmie	administracja, prace biurowe	1	20
4	Pracownik administracyjno - biurowy	administracja, prace biurowe	1	10
5	Sekretarka asystentka szefa z j.angielskim	administracja, prace biurowe	1	10
6	Specjalistyczny kurs dla sekretarek/asystentek	administracja, prace biurowe	1	7
7	Archiwizacja dokumentów	archiwistyka	1	14
8	Studium bankowości/ABC bankowości	bankowość	7	145
9	BHP dla kadry kierowniczej	BHP	1	9
10	BHP i prawo pracy	BHP	109	1194
11	Kurs BHP (podstawowy, okresowy)	BHP	4	145
12	Kursy BHP oraz minimum sanitarnego	BHP	26	462
13	Szkolenie w zakresie obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin	BHP/rolnictwo	2	36
14	Wykonywanie zabiegów środkami ochrony roślin	BHP/rolnictwo	bd	bd
15	Glazurnik	budownictwo/projektowanie/architektura	2	19
16	Montażysta rusztowań budowlano - montażowych metalowych	budownictwo/projektowanie/architektura	2	38
17	Pracownik wykończenia wnętrz	budownictwo/projektowanie/architektura	2	19
18	Specjalista robót wykończeniowych w budownictwie	budownictwo/projektowanie/architektura	5	46
19	Tynkarz - docieplacz	budownictwo/projektowanie/architektura	1	10
20	Układacz nawierzchni drogowych	budownictwo/projektowanie/architektura	1	12
21	Edukacja globalna	ekologia i ekonomia	1	50
22	Europa z klimatem	ekologia i ochrona środowiska	2	35
23	Gospodarka wodno - ściekowa oraz postępowanie z odpadami w tym niebezpiecznymi.	ekologia i ochrona środowiska	20	400

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
24	Gospodarowanie odpadami - prawo i praktyka. Regulacje prawne wynikające z ustawy o odpadach - ewidencja odpadów	ekologia i ochrona środowiska	1	23
25	Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej w ramach programu	ekologia i ochrona środowiska	27	540
26	Metodyka poprawnego wdrożenia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń	ekologia i ochrona środowiska	1	10
27	Pomoc rolnikom w realizacji lub wdrażaniu działań "Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych" w gospodarstwach rolnych	ekologia i ochrona środowiska	112	2240
28	Propagowanie ekologicznych metod produkcji żywności	ekologia i ochrona środowiska	16	320
29	Technika i technologia pozyskiwania energii z wybranych źródeł naturalnych	ekologia i ochrona środowiska	19	380
30	Wsparcie doradcze i edukacyjne rolników wdrażających w swoich gospodarstwach programy działań wynikające z Dyrektywy Azotanowej (OSN)	ekologia i ochrona środowiska	28	560
31	Zmiany klimatyczne na świecie	ekologia i ochrona środowiska	4	120
32	Ekonomia społeczna	ekonomia społeczna	2	30
33	Analiza dochodów gospodarstw w województwie kujawsko-pomorskim.	ekonomika rolnictwa	13	260
34	Dozór i eksploatacja urządzeń energetycznych	energetyka	5	90
35	Kurs - audyt energetyczny	energetyka	2	39
36	Kurs elektryczny do 1 kw	energetyka	1	23
37	Uprawnienia elektroenergetyczne	energetyka	14	165
38	Uprawnienia energetyczne – dozór i eksploatacja: elektryczne, ciepłe, gazowe	energetyka	bd	bd
39	Księgowość komputerowa	finanse i rachunkowość	9	104
40	Kurs dla kandydatów na głównych księgowych	finanse i rachunkowość	3	40
41	Kurs księgowości z zastosowaniem komputera	finanse i rachunkowość	1	30

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
42	Podatek od towarów i usług - najnowsze zmiany i aktualne problemy	finanse i rachunkowość	1	12
43	Rozpoznawanie autentyczności znaków pieniężnych	finanse i rachunkowość	23	404
44	Specjalista ds. ekonomiczno - finansowych	finanse i rachunkowość	1	9
45	Środki trwałe w jednostkach budżetowych	finanse i rachunkowość	1	20
46	Florystyka	florystyka	1	2
47	Florystyka i bukiciarstwo z elementami decaupage	florystyka	8	87
48	Fotografia cyfrowa – obsługa photoshop	fotografia	2	20
49	Fryzjerstwo	fryzjerstwo, kosmetyka	3	25
50	Fryzjer - stylist - wizazysta	fryzjerstwo, kosmetyka	3	24
51	Kosmetyczka - wizazystka	fryzjerstwo, kosmetyka	2	20
52	Kursy kosmetyczne	fryzjerstwo, kosmetyka	25	250
53	Manicure - pedicure, przedłużanie paznokci metoda akrylową i żelową	fryzjerstwo, kosmetyka	5	16
54	Przedłużanie paznokci (metody akrylowa, żelowa)	fryzjerstwo, kosmetyka	32	104
55	Wizazysta - stylistka	fryzjerstwo, kosmetyka	6	48
56	Barman	gastronomia i hotelarstwo	2	22
57	Dietetyk	gastronomia i hotelarstwo	2	23
58	Funkcjonowanie Służb Hotelowych	gastronomia i hotelarstwo	2	29
59	Kelner	gastronomia i hotelarstwo	5	71
60	Kucharz	gastronomia i hotelarstwo	2	18
61	Menadżer i organizator usług gastronomicznych	gastronomia i hotelarstwo	1	13
62	Menedżer Gastronomii	gastronomia i hotelarstwo	1	18
63	Organizator Usług Gastronomicznych	gastronomia i hotelarstwo	2	28
64	Usługi gastronomiczno - hotelowe	gastronomia i hotelarstwo	4	40
65	Wspieranie rolników w organizowaniu grup producentów rolnych	grupy producentów rolnych	15	300
66	Bazy danych	informatyka i wykorzystanie komputerów	1	10

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
67	ECDL	informatyka i wykorzystanie komputerów	4	42
68	Grafika komputerowa	informatyka i wykorzystanie komputerów	1	11
69	Grafika menedżerska i prezentacyjna. MS Powerpoint. Prezentacje multimedialne	informatyka i wykorzystanie komputerów	bd	bd
70	Komputerowy	informatyka i wykorzystanie komputerów	32	356
71	Kurs komputerowy podstawowy	informatyka i wykorzystanie komputerów	7	105
72	Obsługa arkusza kalkulacyjnego Excel	informatyka i wykorzystanie komputerów	bd	bd
73	Obsługa komputera	informatyka i wykorzystanie komputerów	1	3
74	Podstawy obsługi komputera	informatyka i wykorzystanie komputerów	1	15
75	Szkolenia oprogramowanie Forte Bez Tajemnic	informatyka i wykorzystanie komputerów	5	26
76	Szkolenia z zakresu oprogramowania Microsoft	informatyka i wykorzystanie komputerów	10	48
77	Szkolenia: oprogramowanie Forte Krok po Kroku	informatyka i wykorzystanie komputerów	10	46
78	Szkolenia: oprogramowanie Premium Krok po Kroku	informatyka i wykorzystanie komputerów	50	201
79	Tworzenie stron internetowych	informatyka i wykorzystanie komputerów	1	1
80	Zaawansowany kurs obsługi komputera	informatyka i wykorzystanie komputerów	1	15

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
81	Zaawansowany kurs obsługi Power Point	informatyka i wykorzystanie komputerów	bd	bd
82	Zaawansowany kurs obsługi programu Word	informatyka i wykorzystanie komputerów	bd	bd
83	Kursy komputerowe, księgowość komputerowa	informatyka, księgowość	3	33
84	Cięcie acetylenem i tlenem	inne obszary szkoleń	3	33
85	Drwal – operator pilarki	inne obszary szkoleń	bd	bd
86	Hakowy	inne obszary szkoleń	2	31
87	Kurs diagnostyków	inne obszary szkoleń	1	2
88	Kurs rzeczoznawców samochoodowych	inne obszary szkoleń	5	13
89	Kursy – języka migowego, biblioterapii, bhp, nadzoru pedagogicznego itp.	inne obszary szkoleń	bd	bd
90	Kursy kwalifikacyjne – organizacja i zarządzanie oświatą, pedagogika opiekuńcza – wychowawcza, oligofrenopedagogika, bibliotekoznawstwo, kwalifikacyjny kurs pedagogiczny	inne obszary szkoleń	bd	bd
91	Kwalifikacyjny na tytuł czeladnika i mistrza w różnych zawodach	inne obszary szkoleń	2	23
92	Kwalifikacyjny w różnych zawodach	inne obszary szkoleń	4	87
93	Manewrowy	inne obszary szkoleń	9	69
94	Sprawozdawczość organizacji pozarządowych	inne obszary szkoleń	1	13
95	Szkolenia dla pracowników instytucji rynku pracy	inne obszary szkoleń	3	30
96	Szkolenie dowódców Ochotniczych Straży Pożarnych	inne obszary szkoleń	7	107
97	Szkolenie osób obsługujących zwierzęta w punktach ich gromadzenia	inne obszary szkoleń	1	1
98	Szkolenie otwarte - Kurs przygotowujący do egzaminu czeladniczego i mistrzowskiego	inne obszary szkoleń	3	98
99	Szkolenie otwarte - Szkolenie dla członków komisji egzaminacyjnych	inne obszary szkoleń	1	275

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
100	Szkolenie podstawowe strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej	inne obszary szkoleń	1	31
101	Szkolenie w zakresie zastępczej służby wojskowej	inne obszary szkoleń	1	23
102	Ustawiacz	inne obszary szkoleń	2	16
103	Wsparcie doradcze i edukacyjne dla mieszkańców wsi w pozyskiwaniu pozarolniczych źródeł dochodu	inne obszary szkoleń	41	820
104	Zasady mocowania ładunków	inne obszary szkoleń	3	60
105	Business correspondence in nutshell	języki obce	3	30
106	Kurs języka angielskiego	języki obce	19	957
107	Kurs języka niemieckiego Direkte Methode	języki obce	1	4
108	Kursy językowe	języki obce	1	20
109	Szkolenia językowe (j. angielski, niemiecki, francuski, hiszpański, włoski, norweski, japoński, rosyjski)	języki obce	bd	330
110	Szkolenie języka francuskiego	języki obce	1	12
111	Szkolenie języka hiszpańskiego	języki obce	1	12
112	Szkolenie języka niemieckiego	języki obce	1	30
113	Szkolenie języka rosyjskiego	języki obce	1	15
114	Kurs przygotowujący do matury i egzaminu dojrzałości	języki obce	3	70
115	Kadry i płace	kadry i płace	4	40
116	Pracownik ds. kadr i płac	kadry i płace	4	71
117	Pracownik ds. kadrowo - płacowych. Program Płatnik	kadry i płace	1	20
118	Forum konserwatorów	konserwacja	1	100
119	Efektywne zarządzanie zapasami i procesami magazynowymi	logistyka	bd	bd
120	Konstrukcje konstruktywnej logistyki w przedsiębiorstwie	logistyka	bd	bd
121	Logistyka jako narzędzie poprawy konkurencyjności przedsiębiorstwa	logistyka	bd	bd
122	Sporządzanie planów rozwoju gospodarstw, planów przedsięwzięć i analiz ekonomicznych	logistyka	4	80

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
123	Strategiczna Karta Wyników jako przełożenie celów strategicznych na codziennność przedsiębiorstwa	logistyka	bd	bd
124	Warunki skutecznego zarządzania strategicznego	logistyka	bd	bd
125	Wprowadzenie do zarządzania logistycznego	logistyka	bd	bd
126	Zarządzanie logistyczne firmą	logistyka	bd	bd
127	Zarządzanie łańcuchem dostaw	logistyka	bd	bd
128	Magazynier	magazynowanie (gospodarka magazynowa)	5	50
129	Magazynier - operator wózków jezdniowych	magazynowanie (gospodarka magazynowa)	1	24
130	Magazynier z uprawnieniami do kierowania wózkami jezdniowymi	magazynowanie (gospodarka magazynowa)	9	130
131	Kurs instruktorów dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu	nauka o kształceniu	5	98
132	Kurs pedagogiczny	nauka o kształceniu	1	5
133	Kurs pedagogiczny dla instruktora praktycznej nauki zawodu	nauka o kształceniu	1	27
134	Kursy dla kandydatów na wychowawców placówek wycieczek wypoczynku dla dzieci i młodzieży	nauka o kształceniu	3	97
135	Kursy doskonalące i szkolenia rad pedagogicznych	nauka o kształceniu	43	957
136	Kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli	nauka o kształceniu	15	528
137	Kurs pedagogiczny dla instruktorów praktycznej nauki zawodu	nauka o kształceniu	3	52
138	Kurs pedagogiczny dla instruktorów praktycznej nauki zawodu w	nauka o kształceniu	3	22
139	Szkolenie otwarte - Kurs pedagogiczny dla instruktorów praktycznej nauki zawodu	nauka o kształceniu	2	30
140	Wychowawca kolonii	nauka o kształceniu	1	10
141	Kurs dla pracowników ochrony fizycznej I stopnia	ochrona własności i osób	bd	bd
142	Kurs dla pracowników ochrony fizycznej II stopnia	ochrona własności i osób	bd	bd
143	Licencja na pracownika ochrony	ochrona własności i osób	2	25

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
144	Kierowca wózków jezdniowych	operatorzy maszyn i urządzeń	20	314
145	Kierowca wózków jezdniowych napędzanych z bezpieczną wymianą butli gazowych	operatorzy maszyn i urządzeń	44	865
146	Kierowca wózków jezdniowych z napędem silnikowym	operatorzy maszyn i urządzeń	14	185
147	Konserwacja wózków jezdniowych podnosnikowych	operatorzy maszyn i urządzeń	2	3
148	Kurs kierowców wózków jezdniowych	operatorzy maszyn i urządzeń	2	28
149	Kurs operatorów maszyn rolniczych	operatorzy maszyn i urządzeń	1	10
150	Kurs operatorów wózków jezdniowych	operatorzy maszyn i urządzeń	3	62
151	Kursy obsługi pilarek ręcznych z napędem silnikowym	operatorzy maszyn i urządzeń	1	6
152	Obsługa dźwigów towarowo - osobowych	operatorzy maszyn i urządzeń	3	36
153	Obsługa dźwigów towarowych	operatorzy maszyn i urządzeń	1	10
154	Obsługa kotłów i instalacji gazowych	operatorzy maszyn i urządzeń	1	17
155	Obsługa podestów ruchomych masztowych	operatorzy maszyn i urządzeń	1	6
156	Obsługa podnosnika P - 100	operatorzy maszyn i urządzeń	1	5
157	Obsługa podnosników nożycowych	operatorzy maszyn i urządzeń	2	22
158	Obsługa spężarek	operatorzy maszyn i urządzeń	1	7
159	Obsługa suwnic i żurawników	operatorzy maszyn i urządzeń	5	63
160	Obsługa Tachografu analogowego i cyfrowego	operatorzy maszyn i urządzeń	4	20
161	Obsługa wciągników	operatorzy maszyn i urządzeń	4	93
162	Obsługa wózków jezdniowych	operatorzy maszyn i urządzeń	5	34
163	Obsługa wózków jezdniowych, sprzedaż, reklama, księgowość.	operatorzy maszyn i urządzeń	28	380
164	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie CNC	operatorzy maszyn i urządzeń	1	6
165	Opieka nad osobami niepełnosprawnymi	opieka społeczna	3	60
166	Opiekun osób chorych, starszych, niepełnosprawnych i dzieci	opieka społeczna	1	9
167	Opiekun osób starszych i niepełnosprawnych	opieka społeczna	1	6
168	Opiekun wypoczynku	opieka społeczna	1	14
169	Opiekunka środowiskowa	opieka społeczna	4	41
170	Opiekunka z elementami masażu kalsycznego	opieka społeczna	2	14

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
171	Szkolenie z zakresu opieki paliatywnej	opieka społeczna	2	40
172	Wolontariat w projektach	opieka społeczna	4	50
173	Kursy pierwszej pomocy dla kierowców	pierwsza pomoc	7	103
174	Pierwsza pomoc - kursy podstawowe i elementarne	pierwsza pomoc	87	1326
175	Pomoc nie może czekać	pierwsza pomoc	9	150
176	Ratownictwo przedmedyczne	pierwsza pomoc	bd	1
177	Seminarium z zakresu ratownictwa przedmedycznego	pierwsza pomoc	7	84
178	Szkolenie w zakresie kwalifikowanej I pomocy	pierwsza pomoc	3	72
179	Analiza kosztów produkcji dla działalności rolniczej	polityka rolna	26	520
180	Estetyka i zagospodarowanie zagrody wiejskiej	polityka rolna	38	760
181	Prowadzenie kursów i szkoleń kwalifikacyjnych dla rolników i dystrybutorów środków do produkcji rolniczej	polityka rolna	91	1820
182	Wykorzystanie surowców rolniczych na cele nieżywnościowe	polityka rolna	12	240
183	Egzamin sprawdzający (recertyfikacji) w zakresie pomocy medycznej	pomoc medyczna	12	603
184	Obsługa butli z tlenem medycznym	pomoc medyczna	1	4
185	Szkolenie w zakresie pomocy medycznej	pomoc medyczna	1	31
186	Szkolenie z zakresu promowania honorowego krwiodawstwa	pomoc medyczna	9	726
187	Chroń swoje pieniądze! Czyli efektywne sposoby zabezpieczenia się przedsiębiorcy wobec niewykonania umowy przez kontrahenta	prawo	1	9
188	Fundusze unijne na rozwój przedsiębiorstw w latach 2007 - 2013 konferencja	prawo	1	38
189	INTRASTAT - warszaty praktyczne	prawo	1	11
190	Kodeks Postępowania Administracyjnego	prawo	1	20
191	Odpowiedzialność producenta i sprzedawcy za wady towaru	prawo	1	15
192	Odpowiedzialność producenta i sprzedawcy za jakość produktu w obrocie konsumenckim	prawo	1	18

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
193	Przedmiotowy i podmiotowy zakres oraz tryby zamówień publicznych	prawo	1	20
194	Przedsiębiorca a należyta jakość produktu	prawo	1	45
195	Sposoby zabezpieczenia umów zawieranych przez przedsiębiorców w obrocie gospodarczym	prawo	1	9
196	Umowy handlowe z partnerami niemieckimi, ściąganie roszczeń od niemieckiego kontrahenta	prawo	1	12
197	Umowy w obrocie gospodarczym z Niemcami, postępowanie reklamacyjne oraz odpowiedzialność za produkt niezbezpieczony, windykacja należności w Niemczech - problemy prawne i ryzyka z tym związane	prawo	1	6
198	Ustawa o finansach publicznych w kontekście EFS	prawo	bd	bd
199	Ustawa o rachunkowości – rachunkowość środków pozyskiwanych z funduszy strukturalnych.	prawo	bd	35
200	Ustawy o samorządzie terytorialnym oraz ustawa o administracji rządowej w województwie	prawo	2	40
201	Wsparcie działalności eksportowej ze środków krajowych i unijnych	prawo	1	6
202	Zamówienia publiczne - aspekty teoretyczne i praktyczne w świetle	prawo	1	8
203	Poznajemy prawo humanitarne	prawo	2	100
204	Standardy Zarządzania Kapitałem Ludzkim Zatrudnienie Fair Play oraz korzyści z wdrożenia standardu w polskich przedsiębiorstwach	prawo pracy, marketing, zarządzanie, rachunkowość	1	30
205	Asystent ds. pozyskiwania funduszy unijnych	problematyka unii europejskiej	2	49
206	Doradztwo dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych	problematyka unii europejskiej	246	4920
207	Edukacja rolników w zakresie działań PROW 2007 - 2013 i wsparcie ich w pozyskiwaniu środków finansowych w ramach jego działań	problematyka unii europejskiej	165	3300
208	Euro w województwie kujawsko-pomorskim	problematyka unii europejskiej	3	90

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
209	Konflikty graniczne i terytorialne w Unii Europejskiej	problematyka unii europejskiej	10	300
210	Mniejszości narodowe i etniczne w Unii Europejskiej	problematyka unii europejskiej	8	240
211	Nowe szanse. Program aktywności lokalnej	problematyka unii europejskiej	3	19
212	Obraz społeczeństwa Unii Europejskiej	problematyka unii europejskiej	3	90
213	Podjęmowanie pracy w państwach UE	problematyka unii europejskiej	1	40
214	Program Kultura 2007 - 2013	problematyka unii europejskiej	1	20
215	Program Młodzież w działaniu	problematyka unii europejskiej	2	100
216	Programy wsparcia wykorzystania funduszy unijnych - rola i miejsce banku w procesie dystrybucji funduszy unijnych w latach 2007-2013, pożyczki dla mikro i małych przedsiębiorców	problematyka unii europejskiej	2	25
217	Programy Operacyjne na lata 2007-2013 stymulatorem rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw Programy Operacyjne sterowane centralnie (PO Innowacyjna gospodarka, PO Kapitał	problematyka unii europejskiej	2	30
218	Projekt EFS dla instytucji rynku pracy	problematyka unii europejskiej	1	42
219	Projektowanie w ramach w Europejskiego Funduszu Społecznego	problematyka unii europejskiej	1	40
220	Przekazywanie wiedzy rolnikom zakresie zmiany Wspólnej Polityki Rolnej - wprowadzanie zasady wzajemnej zgodności (cross - compliance)	problematyka unii europejskiej	52	1040
221	Przewodnik po funduszach europejskich	problematyka unii europejskiej	3	120
222	Rumunia i Bułgaria nowe państwa Unii Europejskiej	problematyka unii europejskiej	9	270
223	Stosunki polityczne i gospodarcze Rosja - UE	problematyka unii europejskiej	1	30
224	Strefa Schengen	problematyka unii europejskiej	1	15
225	Studia w Unii Europejskiej	problematyka unii europejskiej	1	60
226	Szkolenia dla potencjalnych beneficjentów Działania 9.5	problematyka unii europejskiej	3	52
227	Szkolenia dla potencjalnych beneficjentów Poddziałania 8.1.1	problematyka unii europejskiej	4	81
228	Szkolenie dla asesorów – członków komisji oceny projektów priorytetów VIII i IX POKL	problematyka unii europejskiej	2	28

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
229	Szkolenie otwarte "Nowe programy, nowe działania, nowe możliwości - Regionalny Program Operacyjny woj.kujawsko - pomorskiego szansą dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw"	problematyka unii europejskiej	2	37
230	Terroryzm w Unii Europejskiej	problematyka unii europejskiej	5	150
231	Tworzenie projektów	problematyka unii europejskiej	4	50
232	V Zjazd Szkolnych Klubów Europejskich	problematyka unii europejskiej	1	100
233	Wprowadzenie w problematykę integracji Europy	problematyka unii europejskiej	6	150
234	Rak to nie wyrok to wyzwanie	profilaktyka zdrowotna	11	220
235	Szkolenie z zakresu AIDS	profilaktyka zdrowotna	1	60
236	Studia podyplomowe we współpracy z GWSH w Gdańsku – profilaktyka i resocjalizacja	profilaktyka, resocjalizacja	bd	bd
237	Przygotowanie do matury z wszystkich przedmiotów - poziom rozszerzony, podstawowy	przedmioty maturalne	3	50
238	ABC Przedsiębiorczości	przedsiębiorczość/biznes	13	339
239	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich jako liderów rozwoju lokalnego	przedsiębiorczość/biznes	32	640
240	Pierwsze kroki w biznesie	przedsiębiorczość/biznes	7	175
241	Prowadzenie działalności gospodarczej	przedsiębiorczość/biznes	2	4
242	Podjęmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz tradycji kulinarnych regionu.	przedsiębiorczość/wiejskie gospodarstwa domowe	57	1140
243	Aktywne poszukiwanie pracy (cykl szkoleń dla osób bezrobotnych)	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	4	
244	Autoprezentacja i rola wizerunku własnego. Wystąpienia publiczne	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	bd	bd
245	Budowanie zespołu	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	2	

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
246	Carpe diem czyli jak skutecznie zarządzać sobą w czasie, by nie stracić już ani chwili.	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	bd	bd
247	Coaching	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	40	80
248	Doradztwo zawodowe	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	3	34
249	Efektywna komunikacja (szkolenia dla różnych grup zawodowych)	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	4	
250	Efektywna komunikacja z osobami chorymi, starszymi, niepełnosprawnymi (szkolenie dla lekarzy oraz opiekunów osób starszych)	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	3	
251	Etykieta biznesowa podstawą sukcesu zawodowego. Protokół dyplomatyczny	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	bd	bd
252	Jak grać by wygrać własne życie	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	bd	bd
253	Jak skutecznie i wydajnie współpracować z ludźmi	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	bd	bd
254	Jak skutecznie motywować siebie i innych do pracy	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	bd	bd
255	Jak sprawić by stres był naszym sprzymierzeńcem	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	bd	bd
256	Jak żyć z innymi ludźmi - warsztaty integracyjne	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	bd	bd
257	Komunikacja inetrpersonalna	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	4	42
258	Kreowanie wizerunku - autoprezentacja	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	6	81

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
259	Kurs - umiem się uczyć, szybko czytam dla dzieci 7 - 11 lat	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	3	30
260	Kurs szybkiego czytania, technik pamięciowych, koncentracji uwagi	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	8	84
261	Malowanie na jedwabiu	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	2	10
262	Sposób na szczęśliwe życie i sukces zawodowy	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	bd	bd
263	Trening aktywności zawodowej	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	4	4
264	Twórcze rozwiązywanie problemów i sytuacji konfliktowych	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	bd	bd
265	Wykorzystanie technik NLP w pracy z ludźmi	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	bd	bd
266	Zarządzanie czasem	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	1	15
267	Zarządzanie sobą w czasie	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	2	
268	Żadna droga nie jest dobra jeśli się nie zna celu	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	bd	bd
269	Kurs adaptacyjny dla animatorów kultury	rzemiosło artystyczne/kultura	1	27
270	Powrót do korzeni	rzemiosło artystyczne/kultura	1	9
271	Rozwój rękodzielnictwa szansą różnicowania dochodów na obszarach wiejskich	rzemiosło artystyczne/kultura	58	1160
272	Rzemieślnicza nauka zawodu - jak zdobyć kwalifikacje rzemieślnicze	rzemiosło artystyczne/kultura	1	11
273	Kurs spawania	spawanie	14	135
274	Kurs spawania elektrycznego i gazowego	spawanie	2	40
275	Kursy spawalnicze oraz operator wózków widłowych	spawanie	bd	140

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
276	Spawacz	spawanie	1	12
277	Spawanie i cięcie blach	spawanie	2	28
278	Spawanie MAG, TIG, elektryczne, gazowe	spawanie	9	105
279	Budowanie standardów obsługi klienta wewnętrznego	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	1	15
280	Efektywne negocjacje handlowe w praktyce - warsztaty	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	1	16
281	Jak skutecznie sprzedawać na obecnym rynku	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	bd	700
282	Jak zostać profesjonalnym sprzedawcą	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	bd	bd
283	Kasjer – fakturzysta	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	2	37
284	Kurs kasjera złotowo - walutowego	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	65	1693
285	Kurs obsługi kas fiskalnych	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	5	46
286	Kurs obsługi kas fiskalnych z fakturowaniem komputerowym	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	1	4
287	Kursy dla sprzedawców i magazynierów	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	2	40
288	Merchandising - metoda aktywizacji sprzedaży w punktach sprzedaży detalicznej	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	1	7
289	Negocjacje handlowe	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	bd	bd
290	Negocjacje z dostawcami, odbiorcami i kooperantami	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	bd	bd
291	Nie daj się konkurencji - techniki przejmowania klientów	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	bd	bd
292	Nowoczesne techniki sprzedaży	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	1	12
293	Obsługa biura z elementami księgowości	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	1	6
294	Obsługa kas fiskalnych	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	1	7
295	Obsługa kas fiskalnych z fakturowaniem	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	5	41
296	Obsługa sprzedaży w wykorzystaniu kas fiskalnych	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	9	112
297	Obsługa sprzedaży w wykorzystaniu kas fiskalnych oraz ABC Przedsiębiorczości	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	1	12
298	Profesjonalna obsługa klienta	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	10	168
299	Psychologiczne aspekty sprzedaży	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	bd	bd
300	Skuteczny telemarketing czyli jak sprzedawać przez telefon	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	bd	bd

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
301	Specjalista ds. nowoczesnych technik sprzedaży	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	2	40
302	Sprzedawca z obsługą komputera	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	3	61
303	Sprzedaż poprzez profesjonalną obsługę klienta	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	15	150
304	Szkolenie z zakresu marketingu i aktywnej sprzedaży	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	1	60
305	Techniki profesjonalnej sprzedaży i komunikacji z klientem	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	1	22
306	Up/cross selling jako narzędzia nowoczesnej sprzedaży	sprzedaż/marketing/obsługa klienta	bd	bd
307	Rozpowszechnianie innowacji technicznych w ramach Centrum Techniki Rolniczej	technologia produkcji roślinnej i zwierzęcej	38	760
308	Uowszechnianie wśród rolników wiedzy i umiejętności stosowania integrowanych metod produkcji	technologia produkcji roślinnej i zwierzęcej	7	140
309	Wprowadzanie innowacji technologicznych w produkcji roślinnej i zwierzęcej	technologia produkcji roślinnej i zwierzęcej	312	6240
310	Certyfikat Kompetencji Zawodowych Przewoźnika Drogowego i seminaria aktualizujące wiedzę przedłużające uprawnienia na kolejne 5-lat	transport	22	480
311	Czas pracy kierowców	transport	10	190
312	Kierowca kat. C	transport	2	15
313	Kierowca konwojent zatrudniony przy transporcie zwierząt	transport	2	25
314	Kierowca lokomotywy spalinowej o mocy do 300 km	transport	1	2
315	Kurs nauki jazdy kat B	transport	2	41
316	Kursy dla wykonujących transport drogowy taksówka	transport	6	35
317	Kursy na licencję taxi, przewoźników drogowych - certyfikat kompetencji zawodowych	transport	10	34
318	Kursy podstawowe i uzupełniające dla kierowców wykonujących zarobkowy przewóz osób i rzeczy	transport	24	490
319	Maszynista elektrycznych pojazdów trakcyjnych	transport	1	13
320	Maszynista spalinowych pojazdów trakcyjnych	transport	3	22

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
321	Napełnianie zbiorników w pojazdach samochodowych zasilanych gazem skroplonym (LPG)	transport	4	53
322	Obsługa urządzeń do napełniania i opróżniania zbiorników transportowych do towarów niebezpiecznych (ADR/RID)	transport	4	25
323	Pomocnik maszynisty spalinowych pojazdów trakcyjnych	transport	6	46
324	Przewóz towarów niebezpiecznych (ADR)	transport	31	286
325	Rewident taboru	transport	2	27
326	Szkolenie specjalistyczne kierowania ruchem drogowym	transport	5	
327	Transport drogowy taksówką osobową	transport	8	36
328	Fitness – ćwiczenia siłowe. Instruktor rekreacji ruchowej	turytyka i rekreacja	1	12
329	Fitness – nowoczesne formy gimnastyki. Instruktor rekreacji ruchowej	turytyka i rekreacja	2	27
330	Gra na instrumencie	turytyka i rekreacja	4	33
331	Instruktor rekreacji ruchowej. Część ogólna	turytyka i rekreacja	1	19
332	Instruktor sportu. Część ogólna	turytyka i rekreacja	3	40
333	Jazda konna. Instruktor rekreacji ruchowej	turytyka i rekreacja	3	42
334	Łyżwiarstwo figurowe. Instruktor sportu	turytyka i rekreacja	1	33
335	Narciarstwo zjazdowe. Instruktor rekreacji ruchowej	turytyka i rekreacja	2	22
336	Pływanie. Instruktor sportu	turytyka i rekreacja	2	29
337	Samobrona. Instruktor rekreacji ruchowej	turytyka i rekreacja	3	37
338	Snowboard. Instruktor rekreacji ruchowej	turytyka i rekreacja	2	10
339	Wspieranie rozwoju agroturytyki i turytyki wiejskiej oraz promowanie wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	turytyka i rekreacja	54	1080
340	W drodze do ekonomii społecznej XXI wieku	tworzenie podmiotów ekonomii społecznej	4	90
341	Sposoby zapobiegania wykluczeniu społecznemu	tworzenie spółdzielni socjalnych	9	112
342	Przyuczenie do zawodu szwaczki	usługi krawieckie	1	1
343	Profesjonalny personel porządkowy	usługi porządkowe	1	10

Lp	Tytuł szkolenia	obszar tematyczny	liczba edycji	liczba uczestników
344	Drzwi do liderstwa otwierają się od środka - warsztat dla zarządzających zasobami ludzkimi	zarządzanie	bd	bd
345	Etyczne aspekty zarządzania zasobami ludzkimi	zarządzanie	bd	bd
346	Forum inwestycyjne	zarządzanie	1	64
347	Kurs dla kandydatów na członków rad nadzorczych	zarządzanie	1	22
348	Kurs Specjalistyczny dla Kierownika Obiektu Hotelarskiego	zarządzanie	2	50
349	Kursy instruktazowe dla kierowników placówek wycieczek wycieczek dla dzieci i młodzieży	zarządzanie	2	40
350	Liderzy na start	zarządzanie	4	120
351	Nowoczesne metody zarządzania personelem	zarządzanie	1	13
352	Psychologia biznesu	zarządzanie	bd	bd
353	Warsztat umiejętności menedżerskich	zarządzanie	bd	bd
354	Zarządzanie charyzmatyczne	zarządzanie	bd	bd
355	Zarządzanie projektami - budowa i kontrola zespołów zadaniowych	zarządzanie	bd	bd
356	Zarządzanie zespołem, delegowanie uprawnień i egzekwowanie oraz pozapłacowe motywowanie pracowników	zarządzanie	2	30
357	Seminaria bezpłatne	seminarium	8	434
358	Seminarium promocyjne Ośrodka Pomocy Społecznej	seminarium	2	60

Źródło: analiza własna na podstawie informacji przesłanych przez instytucje szkoleniowe; skrót *bd* w tabeli oznacza brak danych.

Tab. 5. Szkolenia dla osób bezrobotnych organizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy z woj. kujawsko-pomorskiego wg planów szkoleniowych na 2008 rok

Obszar tematyczny	tytuł szkolenia	liczba osób	liczba godzin	wymagania
administracja/prace biurowe	Profesjonalna sekretarka z językiem angielskim	125	80-350	- wykształcenie min. średnie - znajomość obsługi komputera - młodość do 25 roku życia
	Nowoczesna obsługa biura i sekretariatu			
	Nowoczesna sekretarka			
	Obsługa nowoczesnego biura			
	Sekretarka asystentka			
	Pracownik biurowy z obsługą maszyn biurowych			
	Asystentka – sekretarka (kurs z obsługą komputera, urządzeń biurowych i nauką języka angielskiego)			
	Kurs budowlany (wielomodułowy: murarz-malarz, zbrojarz - betoniarz)			
	Glazurnik			
	Glazurnik - posadzkarz			
budownictwo/projektowanie/architektura	Murarz - tynkarz	285	70-500	- wykształcenie podstawowe/zawodowe/średnie/średnie techniczne/wyższe/obojętne - podstawowa znajomość obsługi komputera - preferowane osoby długotrwałe bezrobotne/zamieszkałe na wsi - osoby bez zawodu - dokładność - predyspozycje oraz brak przeciwwskazań zdrowotnych
	Nowoczesne technologie w budownictwie			
	Pracownik budowlany – układanie gładzi i terakoty			
	Pracownik budowlany			
	Pracownik budowlany – malarz, tapeciarski			
	Pracownik budowlany – murarz, tynkarz			
	Obsługa maszyn budowlanych (koparki, spycharki, ładowarki, walec drogowe, dźwigi suwnice)			
	Pracownik budowlany prac wykończeniowych			

Obszar tematyczny	tytuł szkolenia	liczba osób	liczba godzin	wymagania
energetyczne	Pracownik wykończenia wnętrza	40	40 - 60	- wykształcenie min.zawodowe/średnie/wyższe - elektrycy lub zawody pokrewne
	Specjalista robót wykończeniowych w budownictwie			
	Tynkarz - docieplacz			
	Malarz			
	Montaż ruszto wań budowlano - montażowych metalowych			
	Monter dociepleń budynków			
	Auto CAD			
	Elektryk z uprawnieniami SEP do 1 kV			
	Uprawnienia energetyczne (SEP)			
	Urządzenia, instalacje i sieci elektroenergetyczne o napięciu do 1kV -obsługa, konserwacja, naprawy, montaż (uprawnienia SEP)			
finanse i rachunkowość	Księgowość komputerowa – w tym programy Rewizor lub Symfonia	225	70 - 220	- wykształcenie min. średnie (średnie ekonomiczne lub pokrewne) - podstawowa wiedza ekonomiczno - księgową lub osoby ze stażem pracy w księgowości - podstawowa znajomość obsługi komputera - osoby długotrwale bezrobotne
	Księgowość komputerowa z modułami (kadry, płace, płatnik)			
	Księgowość komputerowa z programem PŁATNIK			
	Księgowość komputerowa			
	Księgowość i rachunkowość z obsługą maszyn biurowych			
	Księgowość małych i średnich firm			
	Podstawy księgowości i obsługi komputera			
	Podstawy księgowości			

Obszar tematyczny	tytuł szkolenia	liczba osób	liczba godzin	wymagania
florystyka/bukieciarstwo	Samodzielny księgowy – bilansista	95	100-150	<ul style="list-style-type: none"> - predyspozycje do pracy w kwiatarni - zmysł artystyczny - zdolności manualne, fantazja - pod uprawdopodobnienie zatrudnienia - preferowane osoby długotrwale bezrobotne posiadające zawód sprzedawca lub technik handlowiec, bez umiejętności obsługi kasy fiskalnej i komputera
	Florystyka			
	Florystyka (z modulem aktywizacji zawodowej) Florystyka z obsługą kasy fiskalnej i komputera			
fryzjerstwo, kosmetyka	Kosmetyczny (3 moduły szkoleniowe: kosmetyka, wizaż, stylizacja paznokci)	207	80-400	<ul style="list-style-type: none"> - preferowane wykształcenie min.zawodowe/min.średnie/wyższe; osoby z wykształceniem średnim posiadające uprawdopodobnienie zatrudnienia - zdolności manualne - osoby z predyspozycjami do wykonywania zawodu lub uprawdopodobnienie zatrudnienia - zainteresowania w zakresie pielęgnacji twarzy i ciała - bez ograniczeń
	Kosmetyczny			
	Kosmetyczny z modelowaniem i stylizacją paznokci oraz elementami wizażu			
	Kosmetyka z elementami wizażu			
	Manicure – pedicure czyli zdobnictwo paznokci			
	Masażysta			
	Stylizacja paznokci			
	Fryzjer			
	Fryzjer domowy (kurs z podstawami prowadzenia działalności gospodarczej)			

Obszar tematyczny	tytuł szkolenia	liczba osób	liczba godzin	wymagania
gastronomia i hotelarstwo	Gastronomiczny	85	220-300	<ul style="list-style-type: none"> - wykształcenie min. podstawowe - predyspozycje do prac kulinarnych - wysoka kultura osobista - osoby powyżej 45 roku życia - bez ograniczeń
	Gastronomiczny (kucharz - kelner - barman)			
	Kelner - barman			
	Kucharz małej gastronomii			
	Mała gastronomia			
informatyka i wykorzystanie komputerów	Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych (ECDL)	392	90-200	<ul style="list-style-type: none"> - wykształcenie min.zasadnicze zawodowe/min.średnie/preferencje dla absolwentów szkół wyższych - wymagana umiejętność obsługi komputera - umiejętność obsługi komputera – dokument potwierdzający umiejętności - zdolności plastyczne - kolejność zgłoszeń - zainteresowania informatyczne
	Grafika komputerowa			
	Komputerowy dla średniozaawansowanych (MS OFFICE, grafika komputerowa, projektowanie stron WWW)			
	Komputer w firmie (z modulem aktywizującym)			
	Komputer w firmie			
	Komputerowy dla początkujących/podstawy obsługi komputera			
	Tworzenie i projektowanie stron WWW			
	MS EXCEL dla średniozaawansowanych			
	Język angielski			
	Język angielski podstawowy oraz średnio zaawansowany			
	Język angielski dla początkujących			
Język angielski dla średniozaawansowanych				
Język niemiecki dla początkujących				
języki obce		313	150-240	<ul style="list-style-type: none"> - wykształcenie min.zawodowe/średnie/pomaturalne/wyższe - preferowane osoby zamierzające podjąć pracę za granicą - brak

Obszar tematyczny	tytuł szkolenia	liczba osób	liczba godzin	wymagania	
inne obszary szkoleń	Język angielski /niemiecki	40	32 - 40	- wykształcenie obojętne/zawodowe/średnie/pomaturalne	
	Lutowacz				
	Lutowanie ręczne komponentów w technologii przewlekanej i powierzchniowej oraz lutowanie przewodów i kabli			- zdolności manualne i gotowość do wykonywania pracy na trzy zmiany	
	Tapicer	10	230	- bez ograniczeń	
	Technolog robót wykończeniowych	20	120-180	- wykształcenie podstawowe/zawodowe/średnie	
	Profesjonalne sprzątanie	10		- dobry stan zdrowia	
	Rozbieracz - wykrawacz	10	450	- predyspozycje	
	Stolarz	10	478	- osoby bez zawodu	
	Ślusarz - spawacz	40	480		
	Opiekun obiektów zabytkowych	10	100		
	Pracownik drogowy	10	300		
	Pilarz	10			
	Palacz CO	30	56	- wykształcenie podstawowe/zawodowe/średnie	
	Palacz kotłów c.o. na paliwa stałe, płynne i gaz			- dobry stan zdrowia	
	Brukarz	30	300	- wykształcenie obojętne	
	Układacz nawierzchni drogowych	15		- zainteresowania ogrodnicze i przyrodnicze	
	Dekorator terenów zielonych	10	90		
	kadry, płace	Specjalista ds. kadr i płac (kurs z obsługą komputera)	112	140-250	- wykształcenie min.średnie ekonomiczne lub pokrewne
		Specjalista ds. kadr i płac z obsługą programu PŁATNIK			- zainteresowani pracą biurową, podstawowa wiedza nt. pracy biurowej - podstawowa znajomość komputera

Obszar tematyczny	tytuł szkolenia	liczba osób	liczba godzin	wymagania
klub pracy	Szkolenie z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy/szkolenia aktywizujące	1 038	40	- bez ograniczeń, osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy
	Kursy indywidualne pod oferty pracy, w związku z uprawdopodobnieniem zatrudnienia, organizowane wg potrzeb wnioskowania przez bezrobotnych lub pracodawców	425		
magazynier	Magazynier z uprawnieniami do obsługi wózków jezdniowych (komputer + kasy fiskalne/fakturowanie komputerowe)	260	120-200	- wykształcenie min. zasadnicze zawodowe/min. podstawowe/o kierunkach handlowych - prawo jazdy kat. B - umiejętność obsługi komputera - umiejętność pracy w zespole - brak przeciwwskazań zdrowotnych do uczestnictwa w szkoleniu oraz pracy w zawodzie operatora wózka jezdniowego - w pierwszej kolejności kobiety i osoby z uprawdopodobnieniem zatrudnienia - praktyka w zawodzie magazyniera
	Magazynier z obsługą wózka widłowego			
	Magazynier z obsługą wózków jezdniowych			
	Magazynier z obsługą wózków jezdniowych z bezpieczną wymianą butli gazowych			
	Nowoczesne technologie w zarządzaniu magazynem (w programie m.in. obsługa wózków jezdniowych)			
	Nowoczesny magazynier z obsługą komputera i wózków jezdniowych			
ochrona własności i osób	Pracownik hurtowni, magazynu z obsługą wózków widłowych i komputera	91	245-250	- wykształcenie obojętne/zawodowe/średnie/wyższe
	Kompleksowa obsługa hurtowni (fakturowanie) z obsługą wózka jezdniowego z napędem silnikowym + bezpieczna obsługa - wymiana butli gazowych w wózkach			
	Pracownik ochrony – I stopień			

Obszar tematyczny	tytuł szkolenia	liczba osób	liczba godzin	wymagania
opieka społeczna, pomoc medyczna	Kurs przygotowujący do egzaminu na licencję pracownika ochrony osób i mienia I stopnia			- osoby powyżej 21 roku życia, pow. 45 roku życia - uregulowany stosunek do służby wojskowej, niekaralność - osoby długotrwale bezrobotne
	Odnowienie uprawnień pielęgniarzkich	235	120-360	- pielęgniarki, położne które utraciły uprawnienia do wykonywania zadań - wykształcenie obojętne/zawodowe/min. średnie/wyższe
	Odnowienie uprawnień w zawodzie pielęgniarstwa i położnictwa			- osoby posiadające predyspozycje do wykonywania zawodu; predyspozycje do opieki nad dziećmi
	Opiekun osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych z językiem obcym			- osoby posiadające doświadczenie w zatrudnieniu przy opiece społecznej
	Opiekun osób starszych i niepełnosprawnych			- osoby bezrobotne sprawne fizycznie, odporne psychicznie
	Opiekun osób wymagających pomocy w samodzielnej egzystencji (kurs z j. angielskim)			- osoby z podstawową znajomością języka angielskiego, niemieckiego
	Opiekunka dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych			- osoby długotrwale bezrobotne, kobiety długotrwale bezrobotne, preferowane samotnie wychowujące dziecko, powyżej 24 roku życia
	Opiekunka dziecięca + język angielski/Opiekunka dziecięca + język niemiecki			
	Opiekunka dziecięca			
	Opiekunka osób chorych i starszych w domu			

Obszar tematyczny	tytuł szkolenia	liczba osób	liczba godzin	wymagania
operatorzy maszyn	Opiekunka środowiskowa	703	60-480	<ul style="list-style-type: none"> - wykształcenie min. zasadnicze zawodowe (preferowane kierunki mechaniczne), min. podstawowe/wykształcenie zróżnicowane/obojętne/ średnie - osoby bez kwalifikacji zawodowych - posiadanie wyobraźni przestrzennej/ znajomość odczytywania rysunku technicznego - techniczne zainteresowania i umiejętności techniczne - podstawowe umiejętności obsługi komputera - predyspozycje psychofizyczne do pracy w zawodzie - praktyka w zawodzie magazyniera - prawo jazdy kat. C, B - dobry stan zdrowia - ukończone 18 lat, 21 lat - w pierwszej kolejności osoby z uprawdopodobnieniem zatrudnienia - brak
	Opiekunka z elementami masażu klasycznego			
	Kierowca operator wózków jezdniowych z elementami gospodarki materiałowej (i warsztatami aktywnego poszukiwania pracy)			
	Kierowca operator wózków jezdniowych			
	Operator wózków jezdniowych z elementami gospodarki magazynowej			
	Kierowca/operator wózków widłowych i wnoski indywidualne			
	Operator hydraulicznego dźwigu podnośnikowego (HDS)			
	Operator koparki jednoznaczniowej III klasa do 0,8 m3			
	Operator koparko - ładowarki			
	Operator maszyn ciężkich			
	Operator maszyn ziemnych			
	Operator obrabiarek CNC (w tym moduł komputerowy)			
	Operator obrabiarek CNC z rysunkiem technicznym			
	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie			
	Operator pilarz			
Operator sprzętu ciężkiego (koparki, ładowarki, koparko ładowarki, spycharki, walec drogowy) Operator spycharki				

Obszar tematyczny	tytuł szkolenia	liczba osób	liczba godzin	wymagania
problematyka umii europejskiej	Operator urządzeń sterowanych numerycznie	115	80-230	- wykształcenie min.średnie/preferowane wyższe - umiejętność obsługi komputera
	Operator wózka widłowego			
	Zgrzewacz - operator zgrzewarek oporowych			
	Asystent ds. pozyskiwania funduszy unijnych			
	Specjalista ds. funduszy europejskich			
	Specjalista ds. pozyskiwania funduszy unijnych			
	Pozyskiwanie funduszy UE			
	ABC biznesu			
	ABC przedsiębiorczości			
	Promocja Przedsiębiorczości			
przedsiębiorczość, biznes	Prowadzenie działalności gospodarczej (kurs z obsługą komputera i kas fiskalnych)	1505	30-160	- wykształcenie podstawowe/zawodowe/średnie/ - wiek pow. 45 lat - dla planujących rozpocząć własną działalność gospodarczą - predyspozycje do prowadzenia działalności gospodarczej - szkolenie dla osób, które złożyły kompletny wniosek, który został pozytywnie oceniony pod względem merytorycznym i formalnym
	Mała Przedsiębiorczość			
	Kurs małej przedsiębiorczości (model spółdzielni socjalnej)			
	Zakładanie i prowadzenie spółdzielni socjalnej			
	Szkolenia biznesowe			
	Działalność gospodarcza			
	Autoprezentacja i rola wizerunku własnego			
	Efektywna komunikacja jak skutecznie komunikować się z otoczeniem			
	Efektywne zarządzanie czasem			
	rozwój osobowościowy i kariery zawodowej			

Obszar tematyczny	tytuł szkolenia	liczba osób	liczba godzin	wymagania
	Kreatywne rozwiązywanie problemów			- osoby długotrwale bezrobotne/kobiety długotrwale bezrobotne
	Trening kreatywności - od inspiracji do realizacji			
	Szkolenie motywacyjne			
	Doradztwo zawodowe z elementami opieki nad dzieckiem			
	Doradztwo zawodowe z elementami przedsiębiorczości			
	rzemiosło artystyczne/kultura			
spawanie	Gazowe spawanie blach (311) i pachwinowe spawanie blach i rur - elektrodami otulonymi - stałe CrNi Spawanie Spawanie (MAG+TIG) - dwie metody/Spawanie MAG i TIG (z warsztatami aktywnego poszukiwania pracy) Spawanie (kurs podstawowy, dwie metody) Spawanie blach i rur spoinami pachwinowymi metodą MAG (135) Spawanie blach i rur spoinami pachwinowymi metodą TIG (141) Spawanie w osłonie CO 2 Spawanie elektryczne, gazowe	608	240-416	- wykształcenie min. zawodowe/podstawowe/średnie/obojętne - dobry stan zdrowia potwierdzony zaświadczeniem lekarskim - preferowane zawody mechaniczne, osoby posiadające doświadczenie zawodowe - umiejętność czytania rysunku - osoby chcące uzyskać uprawnienia spawacza - osoby posiadające podstawowe uprawnienia spawalnicze - preferowane osoby długotrwale bezrobotne, zamieszkałe na wsi - osoby gotowe do zmiany zawodu

Obszar tematyczny	tytuł szkolenia	liczba osób	liczba godzin	wymagania
	Spawanie specjalistyczne			- predyspozycje psychofizyczne do pracy w zawodzie
sprzedaż/marketing/obsługa klienta	Handlowiec hurtowni z obsługą wózków jezdniowych	542	90-220	- wykształcenie min. zawodowe/min.średnie
	Handlowiec z kasami fiskalnymi			- umiejętności handlowo - negocjacyjne
	Handlowiec z obsługą komputera, kasy fiskalnej i minimum sanitarnym			- osoby posiadające predyspozycje do pracy z klientem/ do pracy na stanowisku kasjer - sprzedawca
	Kasjer - fakturzysta (obsługa kasy fiskalnej, komputera - fakturowanie komputerowe, minimum sanitarne)			- podstawowe umiejętności obsługi komputera
	Kasjer - fakturzysta (z warsztatami aktywnego poszukiwania pracy)			- chęć pracy w handlu (we wszystkich branżach)
	Specjalista ds. nowoczesnych technik sprzedaży			- wiek pow. 45 lat
	Nowoczesny sprzedawca			- preferowane osoby posiadające
	Nowoczesny sprzedawca z wykorzystaniem komputera i kasy fiskalnej			zawód sprzedawca lub doświadczenie w tym zawodzie; długotrwałe
	Nowoczesne techniki sprzedaży i zarządzanie sprzedażą			- preferowane osoby posiadające prawo jazdy kat. B (dot. przedstawiciela handlowego)
	Obsługa sprzedaży z wykorzystaniem kas fiskalnych			- w pierwszej kolejności kobiety i osoby z uprawdopodobnieniem zatrudnienia
	Obsługa sprzedaży z wykorzystaniem komputera i kas fiskalnych			- kolejność zgłoszeń; bez ograniczeń
	Obsługa kas fiskalnych z elementami komputera			
	Sprzedawca z obsługą komputera (w tym program Subiekt) i kas fiskalnych oraz HACCP			

Obszar tematyczny	tytuł szkolenia	liczba osób	liczba godzin	wymagania
	Sprzedawca z obsługą komputera i kasy fiskalnej			
	Sprzedawca			
	Profesjonalny sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej			
	Przedstawiciel handlowy/Przedstawiciel handlowy (kurs z obsługą komputera)			
	Marketing z obsługą komputera, elementami reklamy i grafiki komputerowej			
	Telepracownik z modułem obsługi klienta + podstawowy angielski			
transport	Prawo jazdy kat. D + świadectwo kwalifikacji na przewóz osób	1301	18-115	- wykształcenie min. podstawowe/min.zasadnicze zawodowe/obojętne - prawo jazdy kat. C, B, D, C+E - dobry stan zdrowia - uregulowany stosunek do służby wojskowej, niekaralność - osoby pow. 21 lat - osoby poszukujące pracy na stanowiskach gdzie niezbędne jest posiadanie prawa jazdy - brak przeciwwskazań do uczestnictwa w szkoleniu oraz pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego/kierowcy autobusu - preferowane osoby zamieszkałe na wsi - uprawdopodobnienie zatrudnienia w zawodzie kierowca - uprawdopodobnienie zatrudnienia
	Kierowca kat. E			
	Prawo jazdy kat E do C			
	Prawo jazdy kat. C+E (wraz ze świadectwem kwalifikacji)			
	Prawo jazdy kat. D			
	Prawo jazdy kat. C + świadectwo kwalifikacji na przewóz rzeczy			
	Kierowca kat. C/ Kierowca kat.C wraz z uprawnieniami do wykonywania zawodu kierowcy			
	Prawo jazdy kat. B, B+E, C, C+E, D, T			
	Kierowca zawodowy autobusowej komunikacji publicznej PKS			
	Prawo jazdy kat.: B, C, CE, D			

Obszar tematyczny	tytuł szkolenia	liczba osób	liczba godzin	wymagania
	Prawo jazdy kat. D z C, D z B Motorniczy tramwaju Przewóz materiałów/towarów niebezpiecznych Przewóz rzeczy lub osób Kursy ADR, przewóz rzeczy i osób, uprawnienia energetyczne - elektryczne Szkolenie podstawowe w zakresie przewozu rzeczy Kurs dokształcający kierowców (przewóz rzeczy lub osób) Kurs dokształcający kierowców w zakresie przewozu rzeczy Kurs dokształcający kierowców wykonujących transport drogowy (przewóz rzeczy, osób) Kurs dokształcający na przewóz osób Kurs dokształcający na przewóz rzeczy Kurs podstawowy lub dokształcający kierowców wykonujących transport drogowy - przewóz rzeczy (wnioski indywidualne) Kursy dokształcające na przewóz osób i rzeczy - w ramach wniosków indywidualnych Kurs upoważnionych do kierowania ruchem drogowym			
usługi krawieckie	Szwaczka Doskonalszy dla krawców	95	330	- bez ograniczeń - wykształcenie min. podstawowe - zdolności manualne - predyspozycje do wykonywania zawodu

Obszar tematyczny	tytuł szkolenia	liczba osób	liczba godzin	wymagania
				- wykształcenie obojętne/min zawodowe odzieżowe z przerwą w wykonywaniu pracy w zawodzie lub osoby z doświadczeniem w pracy krawcowej nie posiadające wykształcenia kierunkowego
zamówienia publiczne	Prawo zamówień publicznych	20	160	- wykształcenie min. średnie - preferencje dla absolwentów szkół wyższych - osoby posiadające wiedzę z zakresu podstaw pracy, przepisów prawnych oraz ich interpretacji

Źródło: analiza własna sporządzona na podstawie planów szkoleniowych Powiatowych Urzędów Pracy na 2008 rok.